

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Térey János AVARTALANÍTOD

Avartalanítod a huszadik századi erdőt,
Mintha egész életedet visszafelé kitisztogatnád.
Utolsó száz hektár. Kitalálok jobban.

Legalább ha a kommünt kisatírozhatnád!
Trianont meg a Dont...
Lakhatnál egy polgárnál is polgárabb,
Ideális Kassán.
Tarthatnád legalább Budavárat;
Úgy van, az álkupolás gipszhisztéria
Várat, ha neked az kell.

Akkor ismételd utánam!
Lembergen túl sose jártál,
Senki se préselte vagonba
A szatócsból lett kávéház-alapítókat,
A máramarosi mosónőket meg a váradi delnőket.
Bomba se hullott ránk, front se vonult át,
Mivel nem is üzent senki hadat csúcsbirodalmaknak.

Hagytunk felnőni néhány korosztályt.
Hát így vagyunk mi az elcsatoltakkal,
A lemészároltakkal, a meg sem születettekkel együtt
Pár millióval többen, mint igazából.
Pont az a néhány millió kéne a jókedvünkhöz.

Sajnálom, mindig kintről jön a baj.
Ezek a gyilkos szárnyas hangyák,
Kun Bélák és szúrós Szálasiak,
Rákosiak folyton ránk tapadnak.
Vonzzuk a veszélyes idiotákat:
Párttitkárok, tartótisztek, népzvezérek,
Vadpróféták, megszállók és menekültek
Egyetlen kézfogás, huncut aláírás
Vagy ezeregy fülldet éj erejéig...
Köpködő zöld legyek
Foltja az ingmellünkön.
A kertben a vendég
Bálványfák szúrnak szemet.

Így jártál. Így jártunk. Mire mi?
Mire mi lehúzzuk a fojtó iszalagot az ágakról,
Az idegen sarjak özönét megfékezzük,
És akkortól csak mi vagyunk.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

RADÓ LILI TÖRTÉNELME „...S ASSZONY LEHETTÉL CSAK, SEMMI EGYÉB”

Bíró Kriszta

Nem teszek úgy, mintha hivatásos recenzius volnék, ezért mindjárt előljáróban nyugodtan kijelentem: ez a könyv nagyon jó. Mint a cím is elárulja, egyfajta történelmekönyv, és ezt nem ijesztgetésnek szánom, hanem sőt. Roppant személyes, hiszen egy ember életeseményein keresztül veszhetünk el és bele a huszadik század családtörténeteibe, polgárság-történetébe; az asszimiláló, majd kitaszítottá váló zsidóság történetébe; Budapest nagyvárossá alakulásába, és egy gyötörően nehéz asszonyorsón keresztül a magyar női történetbe.

Radó Lili 1896-ban született, és 1977-ben halt meg. Volt zongorista, némafilmek alá-éneklője, énekművész pódiumon, költő, író, műfordító. Semmiben sem alkotott maradandót, noha a harmincas években közölt verseiről kritikát a Nyugat, a nagy tekintélyű *Komlós Aladártól*. *Radnóti Miklós* is írt a verseiről, szintén a Nyugatban. Egyikük sem volt elragadtatva, bár jóindulatúan biztatták. Komlós Aladár így: „Az egész vers nem jó, de a megkezdése nagyon jó. Mi tetszik rajta? A meleg és érett asszonyi hangja, (...) Azt hiszem, főképpen az tetszik rajta, hogy azonnal érzem: igaz emberrel van dolgom, akinek komolyan kell venni a szavát. S úgy érzem, jó koponya is lehet...” Radnóti Miklós pedig így: „Költészete lázadás nélküli önkifejezés, formakeresésében is a legkisebb ellenállás irányában halad. (...) Szerény és megbízható költő, finom képeit és nyelvének tisztaságát azonban néha megzavarja a vers menetének tétovasága.”

A II. világháború után fordít, újságot ír, úgynevezett „gyerekirodalmat”. Vagy úttörő-mozgalmi dalszövegeket. Híve az állami ideológiának. A „Mint a mókus fenn a fán” is neki köszönhető, amelynek valódi, elfeledett címe ez: „Vidám úttörő”. Még a közelebbi szemlélőnek is úgy tűnhet, élete kiteljesedett, és magára talált az új rendben. Férje, *Balassa Árpád*, így ír róla